

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Nyeste Skilderi af Kjøbenhavn.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : S. Soldin, 1828

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Nyeste

Skilderie af Kjøbenhavn.

Femogtyvende Aargang. No. 14.

Udgivet og redigeret af Fr. Thaarup, Etatsraad.

Forsendes, ifølge Kongel. allernaadigst Tilladelse, med Brevposterne.

Løverdagen den 16 Februari 1828.

Theologiske Blandingsstykker.

~~~~~

4. Meget sigendemenintetbetøgende Titler.

I Aaret 1564 titulerede Sultan Soliman II. sig selv i et Manifest, om samme for Resten er ægte, saaledes: Gud paa Jorden, Storkeiser over hele Jorden, Fader og overste Forstander for hele Christenheden. Disse underlige Benævnelser passede sig lige saa godt for ham, som naar Paven i Rom endnu den Dag i Dag kalder sig en Fader for hele Christenheden, ret som om de Millioner Protestanter og Græker, der intet ville vide af ham at sige, vare Hedninger tilhobe. Og dog have Spytstikkere endnu for ganske nylig, i Anledning af Leo den tolvtes Udvælgelse, uden Sky gjentaget denne Usælsked.

(Efter Bl. f. lit. Unt. Dec. 1827 No. 279.)

5. Mystikernes eller de Orthodoxes egentlige Tændts skal, ifølge en af deres Talsmænd, være denne: med den strengeste Konse-

quents at tilklippe Individernes Tro efter Loven, det er, efter den augsburgske Konfession, naar de blot havde den behørigte Magt dertil. Fejghed og Egoismus er Grunden til, at man ikke giver dem denne Magt i Hænderne. Skade altsaa, at Mystikerne ikke ere mere begunstigede! (Esr. sammesteds No. 281.)

6. Raad til de protestantiske Katholiker i Tyskland.

Prof. Krug i Leipzig raader i et Skrift, betitlet: "Hvad skulle de protestantiske Katholiker i Tyskland nu gjøre?" benævnte gode Folk til at "ophøre, at være tvetydige Katholiker og vorde erklærede Protestanter."

(ibid. No. 285.)

7. Forfatteren af "Christi Efterfølgelse."

Om ham har en ny Strid rejst sig, idet G. de Grègory atter vindicerer Verket for Gerson, imod hvem M. Gence i sine Præliminaries til den latinske Udgave sætter Thomas a Kempis, som det synes, med mere overbevisende Kraft. (ibid. No. 296.)

8. Falsk Protestantisme og sand Katholicisme.

Det er pubseerligt, naar man, som Forfatteren af Bogen: "Zacharias Werner, ingen Katholik", paastaer, at den falske Protestantisme findes i Rationalismen, og den sande Katholicisme i et efter Luthers Form og Lærebegreb modelleret System, og priser det sidste som almeengyldig Christendom.

(ibid. No. 298.)

9. Efterretninger om Danmark i en ny tysk Kirketidende.

I Decemberhæftet af den, fra Juli Maaned f. A. i Berlin udkommende "Evangeliske Kirketidende," No. 51 og 52, findes en historisk Dypats med følgende Overskrift: "Christendommen og Rationalisterne i Danmark fra Udgangen af forrige Aarhundrede." Det er intet mindre end vanskeligt, at gætte sig til Forfatteren deraf, især naar man veed at Dr. Rudelbach er offentlig nævnet som Medarbejder af bemældte Kirketidende. Ligesom der i alt, hvad denne Forf. skriver, hersker en besynderlig Blanding af sande og falske, af træffende og skjæve Bemærkninger, saaledes ogsaa her. De fortalte Kjendsgjerninger ere vel sande, det indrømmes gjerne; men Forfs. Unskuelser af disse Kjendsgjerninger fattes ofte baade Sandhed og Klarhed. — Anførte tvende Nummere indeholde: 1.) Et Forord, hvori Forf. blandt andet fortæller, at de eneste paalidelige Efterretninger, man hidtil i Tyskland har haft angaaende den religiøse Gæring i Danmark, findes foran i Præsten Egges Oversættelse af det famøse grundtvigste Flyveskrift: Kirken

Gjenmæle. Tro ham, hvis der vil, jeg ikke! Dersom han havde sagt: eensidige og forkeerte Dypatninger af visse bekjendte Fakta er det, som Egge trakterer Tyskland med; da skulde derimod intet have været at indvende. — Blandt sine Kilder nævner Forf. ogsaa Grundtvigs Verdenskrønike af 1812, og det oven i Kjøbet med "taknemlig Skjønksomhed." Ogsaa heraf kan man slutte sig til den Eensidighed, der aander ud af hele den følgende Fremstilling. — 2.) Første Tidssafdeling: Fra 1797 til 1808. Her ræsonnerer Forf. først en heel Hob om Begivenhederne før 1797; altsaa er Overskriften ikke passende. — Det vilde føre Unm. for vidt, om han foretog sig at paavise alt det urigtige i Forfs. Betragtninger; han vil derfor indskrænke sig til nogle faa Punkter. — Det er latterligt naar Forf. i en Note taler om "en" (d. e. en vis) Mag. Myerup, hvis Fortjenester som nordisk Oldgrandster og Retsræthistoriker han i øvrigt indrømmer. Om Joh. Nordahl Brun kan kaldes "den danske Kirkes Chrysostomus i Ordets fuldeste Betydning," er et stort Spørgsmaal; i det mindste besad han næppe den græske Kirkefaders theologiske Lærdom. Hvad Forf. siger om den ærværdige Bastholms Færd og Skrifter, røber tilfulde, at han ganske miskjender den ædle Mand, som han fordrister sig til at dømme. Forf. vil dog vel ikke fratjende Bastholm Christennaavnet? — Hans Snak om Fallesens Magazin er i alt Fald lige saa vandig som de Katechisationer og Prækener, han beærer med dette Prædikat. Hvor stor Priis Forf. sætter paa Grundtvigs Meninger, viser ogsaa dette, at han troer, at gjøre Tyskerne en Tjeneste med at forære dem hin religiøse Demagogs

Dom om det Fallesenske Maanedsskrift. Det meste af hvad han siger om Balle, kan man give ham Ret i; men, gid han selv besjæledes blot af halvt saa megen Tolerantse, som den, han roser den forevigeede Biskop for! — At han regner Malthes Møller til Rationalisterne, kunde endda, skjønt knapt nok, lade sig høre; men at Horrebom med Bold og Magt skal være en Rationalist, er virkelig alt for galt; Horrebom var en Deist, ingen Rationalist. Forf. kunde her indvende, at han ingensteds udtrykkelig kalder Horrebom en Rationalist; men i saa Fald glemmer han enten Doverskriften af sin Opsats, der beretter, at samme skal handle om Christendommen og Rationalisterne i Danmark, eller ogsaa veed han ikke selv, hvad han vil. Om Moldenhawer ej havde læst Campest Ledetraad, er noget, som ikke let kan vides; thi selv har han næppe fortalt dette. Forf. burde derfor have udtrykt sig desangaaende med mindre Bestemthed. Men sæt, at det virkelig forholder sig saa (Anm. veed slet intet derom); beskæmmer da denne Omstændighed de danske Rationalister? Ogsaa Mænd, som endnu leve og virke med Betsignelse blandt os, behandles her, mildest sagt, meget ulæmpeligt — dog, hvor kan man vente andet af en Forf., hvis Bane det er, ingen at skaae, men ligesom et glubende Dyr at anfælde Underledestænkende baade med Tænder og Kløer? — Forf. ender denne Tidsafdeling med en Fremstilling af den liturgiske Fejde i Aaret 1805 ff. Heri findes meget sandt og skjønt; de højærværdige Mænd Mynster og Hornsbyld omtales med fortjent Ros; men ikke heller dette Ufsnit er frit for haarde og eensidige Utringer. — Saasnart Fortsættelsen af dette mærkelige Forsøg paa at fremstille for Eydboerne de sidste

Decenniers religiøse Bevægelser her til Lands, opfattede efter et vist Parties særegne Anskuelse; kommer Anmelderen til Hænde; skal han ile med ogsaa at fortsætte disse fordringsfrie Bemærkninger. (m.)

I Anledning af Stykket, Skilderiet No. 4, angaaende dansk Retsskrivning i de lærde Skoler, undertegnet A.

Hvis det nævnte Blad var faldet mig i Hænder tilfældigvis, da vilde ieg neppe have taget Notits deraf; da Stykket selv er det bedste Bevis for, at Hr. K. er aldeles uberettiget til nogen Stemme i denne Sag. Hans Jufferi er altfor usfelt til at det kan more, til at man ikke strax skulde kaste Bladet fra sig. Jeg vilde, som sagt, ikke taget den mindste Notits deraf, naar det ikke var blevet mig leveret af en Ven, med det Tillæg, at Stykket ene var stilet mod mig. Nysgierriig tog ieg Bladet; men efter Giennemlæsningen kunde ieg ikke bare mig for at yttre min Ven, at han nok vilde have mig lidt til bedste, da ieg ikke kunde tænke mig den Mulighed, at en Mand kunde være fræk nok til at fremtræde som Angiver med falske Beskyldninger, om han endog troede, at saadant Hverv, under modsatte Omstændigheder, kunde bestaae med Mandens Værdighed. Endnu høiere steg min Forundring, da min Ven gientog sin Forsikring, og nævnte Manden ved hans fulde Navn. Jeg har vel, som andre, hørt tale om Ulve i Faareklæder; men i ham havde ieg dog virkelig ikke ventet at finde et Exempel derpaa. Han er altid kommet mig saa venlig og forekommende imøde, at ieg ikke kan begribe, hvad

der skulde afholde ham fra at sige mig lige i Dinene, hvad der laa ham paa Hierte: det havde i det mindste været ærligt, og den ærværdige Hr. K. pleier ellers ikke at være saa bange for at falde med Døren ind i Huset. Han tilgive mig dette Ord, der blot er anført, som en Grund mere for min Tro, at han ikke kunde nedværdige sig til lumst og løgnagtigt Dverfsald bagfra.

Men hvordan det end forholder sig, saa nødes jeg til, ved det almindelige Sagn, at det gælder mig, for Skolens, Rectorens og min egen Skyld, at gjøre et Par Bemærkninger ved K's smukke Denunciation.

1ste Paastand, at i hos os er forvist, er falsk; vi bruge det, efter Baden og Molbech, i Begyndelsen af Stavelsen, men ikke i Midten og Enden: vi skrive altsaa: jeg, iage, Hiort, B.ei.

2den Paastand er saa meget underligere, da jeg i mit, som Program udgivne, Indlæg i Sagen angaaende Modermaalet og dets Retkrivning, iust har taget Vocalfordoblingen i Forsvar, og navnlig anført de paa anførte Ord viis og vis, som saadanne der i Skrift bør adskilles.

3die Paastand maa formodentlig hidrøre derfra, at Hr. K. har glemt Forskiellen mellem Verber og Substantiver; de første give vi altid det understøttende e, de sidste derimod ikke. Vore Hiemmelsmænd ere atter Baden og Molbech.

4de Paastand, at Udiectiverne hos os altid skrives med smaa Forbogstaver, uden Hensyn til deres Stilling og Forhold, er atter falsk; men efter Badens Forskrift og fleres Exempel anvende vi den Forsigtighed, først nøie at undersøge, om de virkelig staa som Substantiver, eller om maa skee Substantivet blot er udeladt for Stilens Runding eller Bellyds Skyld; om ikke Udiect-

tivet staaer som blot relativt forklarende, eller som Prædicats-Complement.

At Hr. K. ikke forstaaer sig stort herpaa, sees flere Steder i hans Denunciation; s. E.

Spalte 54, øverst: "skjøndt Begge ere Dansttalende, og Begges ic." hvor Begge, Begges refereere sig til det strax forangaaende Forfatter, og Dansttalende er et reent Prædicats-Complement.

Længere nede i samme Spalte staaer ligeledes "Babyloniske" med stort Forbogstav, skjønt Substantivet gaaer lige foran, og Hr. K. ingen anden Steds skriver Gentilia med store Forbogstaver.

Dette Slags Bukker begaaer Hr. K. i øvrigt heel igjennem, og jeg vil derfor blot endnu gjøre opmærksom paa een, Spalte 55: "skulle Disciplerne . . . rette sig efter deres egen Dverbeviisning om, hvad Rigtigt er." Mere stymperagtigt kan nok neppe nogen Skolefux skrive, med mindre han er aldeles uvidende om, hvad Substantiv, og hvad Prædicats-Udiectiv er.

At Hr. K. noget nær har denne Skavank synes end tydeligere at indlyse af hans øvrige grammaticalske Uvidenhed. I hans fjerde Paastand hedder det saaledes, at vi dog skrive de sammensatte Udiectiver, hvis første Led er et Substantiv, med stort Forbogstav, og herpaa anføres som Exempler — "Løgnagtig og Haanlig."

Nei, kiere Herre, det gjør mig virkelig ondt for Dem; hvad vilde vore Skolediscipler sige, dersom de hørte, at De kaldte saadanne Udiectiver sammensatte? tillad mig at tiene Dem efter ringe Evne! Vi have et Ordsprog, som siger Næviis løber altid efter Næsen. Det har tit været mistydet til Skade for den hæderlige Deel

af vore Medborgere, paa hvem denne Hæders- titel kan anvendes; men naar ieg nu udtrykker Sætningen adiectivisk, og staver paa min Maade, (hvilket ieg, som De seer, har gjort hele Stykket igiennem, da De is selv finder det rigtigt, at enhver for sin Person skriver saa galt og saa klogt, som han vil): saa lyder det strax heel anderledes: "den Næse-vise løber altid efter Næsen."

Her har De nu for det første et Exempel paa et virkelig sammensat Adiectiv; dernæst vil De vist ogsaa føle, at Ordet, saaledes stavet, vinder betydelig i Kraft og Udtryk: det maa nemlig paa denne Maade strax falde enhver i Minde, at her ikke er Tale om nogen dum, men tværtimod om en viss Mand, der oven i Riøbet har besiddet den Kløgt, at concentrere hele sin Wiisdom i Næsen, for desto bedre at have den for Die. Nu faaer Ordsproget strax Betydning, nu kan man begribe, at det Slags Folk saa gjerne ville have deres Næse allevegne, og naar denne Stavemaade bliver saa almindelig, at den kan indføres i Skolerne, saa vil man vist ogsaa indsee, at disse Næse-vise Folk, langt fra at fortjene vor Foragt, tværtimod have For- dring paa vor inderligste Taknemmelighed for deres evige Utrættelighed. Lær ieg vove et dristigt Blik ind i Fremtiden, saa spaaer ieg, at den længe ventede Guldalder da ikke vil være langt borte.

Nykjøbing paa Falster, 11 Febr. 1828.

E. Berg.
Adjunct.

Samsundet til den danske Literaturs Fremme.

Tirsdagen den 5 Febr. sidst. blev en Generalforsamling holdt. Samsundets Formand H. Ex. Hr. Overhofmarskal v. Hauch, Ridd. af Elefanten, Storkors af Dbr. Dm. 2c. 2c. aabnede Mødet og indledede Forhandlingerne ved nogle Ord, hvis Indhold var: at da Samsundet var bleven grundlagt paa vor allernaadigste Konges Fødselsdag, for paa denne Landets almindelige Festsdag at udøve et til den svarende patriotisk Foretagende til Videnskaber- nes Fremme, og det ved Samsundets Love var bleven bestemt, paa samme Dag eller den efter Omstændighederne nærmest belejlige Dag at holde en Generalforsamling, saa var saadant dette Mødes Bjemed. I det første Aar af Samsundets Tilværelse havde det nydt Med- borgeres Bifald og Bidrag, og der vare de beste Udsigter til at den opelskede Plante skulde trives, fremvove, og i Tiden blive frugtrig. H. Ex. overdrog derefter til Sekretæren, Statsraad Thaarup, at oplæse den Udsigt over Samsundets Fremskridt, som ifølge Lovene paa denne Dag skal gives, og Resultaterne af det afslagne Regn- skab. Denne Udsigt bringes herved til offentlig Kundskab.

"Det der, efterat Samsundet var stiftet, først maatte drages Omsorg for, var at see et Lovudkast udarbejdet og overvejet, og Love der- paa antagne. Da dette var fuldført, og Lo- vene i Generalforsamlingen d. 18 May 1827 vare antagne, og Repræsentanterne valgte, sam- mentraadte disse, og indbyrdes valgte Medlem- mer af Bestyrelsen og af Skriftkommissionen ifølge Lovenes 7 §. Lovene bleve derefter trykte; Det var bestemt, at der paa fem §§ af samme, nemlig §§. 25-29, som angaae Sikkerhed for Lovenes Overholdelse, og for Samsundets For- mues Anvendelse efter dets Formaal, og deres Overgivelse til stedsevarende offentligt Brug, i det muelige Tilfælde af Samsundets Ophævelse, skulde ansøges kongelig allernaadigst Konfirma- tion. Efterat Bestyrelsen havde igiennem det kongelige danske Cancellie indgivet allerunderda-

nigst Ansøgning herom, er kongelig Konfirmation under 21 Dec. 1827 udfærdiget aldeles gratis. Den er trykt for at følge med Lovene.

Det var ved Lovens 24 § bestemt: at der om Regnskabs Revision og Decision, Qvittering til Kassereren m. m. skulde i et Repræsentants møde udfærdiges et Regulativ. Et saadant er udarbejdet, og ligeledes trykt.

Den Lejlighed der for Skriftkommissionens Virksomhed har viist sig, har bestaaet i, at et Par Afhandlinger have været sendte Samsundet til Udgivelse, og at Dvervejelser have været foretagne angaaende Prisopgaver. Hvad de indsendte Afhandlinger angaaer, da har Kommissionens Betænkninger gaaet ud paa, at Afhandlingerne ikke kunde antages at være passende for Samsundets Djemed. I Repræsentantmøder har man tiltraadt de af Kommissionen meddeelte Betænkninger, og Bestyrelsen har derefter svaret Indsenderne. Da Samsundet ved sine Loves 1ste § har vedtaget, som en af de hensigtsvarende Maader, paa hvilke det vil virke til dets ved Navnet antydede Formaal, at udsætte Præmier for nye danske Skrifers Udarbejdelse, saa blev Antagelsen af et eller flere Prisopgavemaale, og Bestemmelsen af Præmiens eller Præmiernes Størrelse, Gjenstande for Dvervejelser. Af flere Forslage valgtes i en Repræsentantsforsamling det der ved Bestyrelsens Bekjendtgjørelse af 20 Nov. 1827 blev udsat, nemlig: "Hvorledes har af det fælles Modersprog, det Islandske, Skriftsproget uddannet sig i de tre nordiske Riger, og i særdeleshed i Danmark." Prisopgaven blev indført i Dagen s. A. No. 279, i Literaturtidenden No. 49 forr. A., og tre Gange i Statstidenden, nemlig d. 3die, 7de og 14de Dec. 1827.

Efterat hint Regulativ for Samsundets Regnskabs- og Kassevæsen var antaget, bleve til Revisorer valgte Dhr. Overkrigskommisair Husum og Bankassistent Flagstad, og til Decisor Hr. Cancellieraad Schram.

De efter det aflagte reviderede, deciderede og qvitterede Regnskab for Aaret 1827 havde Indtægter og Udgifter, ere følgende:

Indtægter.	r. S. Rbd.	S. og T. Rbd.		
1. Af det Classenske Fideikom. givet	100.			
2. Af to overord. Medlemmer	50.	57.		
3. Af et Medlem, Hr. Konferentsr. N. af Dbr. Petersen, betalt forud for fem Aar		20.		
4. Af Selskabets ordentlige Med= lemmer det bestemte Kontingent	4.	454.		
5. Af 29 Medlemmer, som indkom i Aarets 2det Qvartal blev til= lige første Qvartals Kontingent betalt med		29.		
I alt				
	154.	560.		
Udgiften har været:				
	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
1. Anskaffelse af Protokoller, Papir ic.			12	64
2. Porto			8	82
3. Bekjendtgjørelser i Stats= tidenden og Adresseavisen			13	72
4. Budet for Dpvarning og Inkassation			51	12
Ham udbetales 30 Rbdlr. Sedl. aarlig i Løn, og 4 ß. af hver Rbd. som indkasseres.				
5. Inventarium: En Portos feuille 9 Rbdlr. 64 ß. Et Segl 4 Rbd. 48 ß. S. o. T. og 4 Rbdlr. Sølv	4.	=	14	16
6. For Trykning af Udkast til Love, af Lovene, af Med= lemslister ic. ic.			95	48
7. Smaa Udgifter til Lys ic. ved Repræsentantmøder			4	2
8. Restancer, der kunne an= sees som visse			40	
			4. = 240 8	
Beholdning	150.		319	88
			Balance 154. 560.	

Beholdningen er (paa 19 Rbd. 88 ß. Sedl. og Teg. nær, som Kassereren har contant i Kas=

fen) indsat i Sparekassen, efterhaanden som Indtægten er falden. Samsundet har altsaa her Renter til gode, som i næste Regnskab beregnes.

Nogle i det første Aar havde nødvendige Udgifter, som Samsundets første Organisation har fordret, saasom paa Lovenes Trykning m. m., vilde for Fremtiden spares.

Da Direktionen for Kjøbenhavns Brandforsikrings-Societet velvilligen har overladt Lokale til Generalforsamlingerne, og Enigheds-Selskabet paa lige Maade til Repræsentantsamlinger, saa har Udgifter i denne Henseende været sparede.

Den 31 Marts 1827 havde Selskabet, foruden de overordentlige Medlemmer, 76 ordentlige, i andet Kvartal tilkom 49, i tredje Kvartal 6, i fjerde Kvartal 1. To ordentlige Medlemmer have i Aarets Løb udmeldt sig. Antallet af Medlemmerne vare d. 31 Dec. 1827: a.) Som overordentlige, Dhr. Direktører for det Classenske Fideikommiss, Hr. Kammerherre og Deputeret for Finantserne Ud. W. Moltke, Greve til Bregentved, Kommandør af Obr., Dbm. 2c. og Hr. Mart. Bergmester i Svendborg, pensioneret geografisk Landmaaler. Da frydedes Samsundet ved ogsaa at tælle blandt sine Belyndere og overordentlige Medlemmer den ædle Joh. v. Bülow til Sanderumgaard. Nu sørger Fædrenelandet, og dette Samsund i Særdeleshed, over Tabet af denne i dets Aarbøger uforglemmelige og udmærkede Videnskaberne og Konsternes Ven, fra hvis Haand mange Understøttelser til deres Fremme ere udbeelte. — Antallet af Selskabets ordentlige Medlemmer ved Aarets Udgang var 129, som den trykte Liste udviser.

Efter Samsundets Loves § 21 skal en Fjerdedeel af Samsundets fulde aarlige Indtægter være bestemte til at oplægges til et fast Fond. Beløbet for 1827 er altsaa (efter de ovennævnte Indtægters fulde Sum) 38 Rbd. 48 β. r. Sølv og 140 Rbd. Sedler, som er indbegreben i den i Sparekassen staaende Sum.

Efterat denne Udsigt over Samsundet, og dets Regnskabsvæsen var oplæst, skred man til Forhandlinger, Samsundets indre Anliggender vedkommende, saasom: Valg af 6 nye Repræsentanter, ifødetfor de sex, som ifølge Lovenes

12te § udgaae, efter den foretagne Lodbastning, m. m.

Dette Blads Redakteur tillader sig følgende Bemærkninger, dette Samsund vedkommende:

Fædrenelandet har mange videnskabelige Samsund, der fremme den danske Litteratur paa forskjellige Maader, meest for enkelte Videnskabsfag, og næsten alle bestaaende af Lærde, der ved videnskabelige Arbejder vilde virke med hinanden til de vedtagne Siemed. Af disse forskjellige Samsund have det kongelige Landhusholdnings-Selskab, Selskabet for Naturlærens Udbredelse, og det nordiske Oldskriftselskab en saadan Organisation, at det gjelder om en Forening af Lærde og Veldædige, de Førstnævnte, særrest i Antal, for med Raad og Daad videnskabeligen at virke; de Sidstnævnte, i Antal de Fleste, for især med Pengebidrag og praktisk Virksomhed veldædigen og patriotisk, som Videnskaberne Venner, at virke, samtlige til et stort Maal: Videnskaberne Fremme. Hvad der saaledes gjelder om Arbejder til de Videnskaber Lærde, der ligge inden for de nævnte tre Selskabers Virkekredse, gjelder om Arbejder for Videnskaberne Fremme i Almindelighed, forsaavidt det nye Samsund angaaer, om hvilke Beretningen ovenfor er optaget.

Paa hvilke hensigtsvarende Maader Samsundet vil virke, er i dets Loves 1ste § opgivet, saasom: a) ved at bidrage til Afhandlingers Trykning, som en eller anden Forfatter kan have liggende færdige, men ved Omstændigheder er hindret fra at faae udgivet; b) ved at fremme Værkers Fortsættelse, som hidtil ved Omstændigheder har været standset; c) ved at besørge smukke Udgaver af nogle af vor Nationallitteraturs ældre Frembringelser — eller d) ved at udsætte Præmier for nye danske Skrifter Udarbejdede — osv. Der skal store Midler til at opnaae noget Stort, eller Meget af det Tilsigtede; eller, ere Midlerne smaae, medgaae desto længere Tid, eller det der udrettes kan kun blive lidet; men den Tanke var den herskende, ved dette Samsunds Grundlægning: ogsaa det Lidet kan gavne, og under gunstige Omstændigheder fremvære.

Beretningen lægger for Dagen hvorledes Samsundet har i det første Aar af dets Tilværelse vundet mange Medborgeres Bifald og Tiltrædelse. Sikker vilde flere, nu efterat det er rodfæstet, tiltræde, og vist nok kan man med Samsundets ædle Formand sige, at der ere de bedste Udsigter til, at Planten skal trives, fremvære og i Tiden blive frugtrig. At forestaaende Beretning maatte tjene til at udbrede Kundskab om et gavnligt Samsund, og til en derpaa grundet Tilvæxt for samme, er et fromt Ønske ved Meddelelsen. Ved denne Lejlighed tilføjes, at Samsundets Love, og Liste over dets Medlemmer kunne Medlemmerne behageligen lade afhente hos dets Sekretair, Etatsraad Thaarup, i hans Bopæl, Klædeboderne No. 102, eller paa Dagens Kontoir, Stormgaden No. 204; paa sidstnævnte Sted imellem Kl. 12—2.

Erbdigt Spørgsmaal til en competent Kunstdommer.

Kan en Tone som den, den saakaldte Philo-kerus Alethinus, i Skilderiet No. 9. d. A. bruger, under nogensomhelst Betingelse, — ansees for sammelig eller værdig? — Anmelderen mener, at hvis den kan passe for Nogen, maatte det være enten for en Kenomist eller en Johan von Ehrenpreis. Da imidlertid Forfatteren taler om sin Bestræbelse for den danske Geistlighed's videnskabelige Lær, og ytrer det Haab, engang selv at vorde Geistlig, — formodentlig paa en høi Plads, — saa har han unægtelig aflagt en Prøve paa, at han forstaaer at vise — Myn- dighed. Stykket i Ny Freia for 1827, No. 44, om Landemoderne's videnskabelige Forhandlinger, har Anmelderen ikke læst.

Strøtanke.

(Meddeelt af S—p.)

42.

Det ufordærvede Menneske vil evigt føle Taknemmelighed imod sin første Lærer, om han

endogsaa senere langt overgaaer ham i Dyder, Talenter og Kundskaber; den Rige, som i en fattig Hytte har lagt Grunden til sin Rigdom, vil altid med Glæde erindre sig denne lille Hytte, paa hvis Grund han har opført sit stolte Pal- lads; — saaledes er det med enkelte Mennesker, og saaledes med hele Folkeslag; kun deraf kan man forklare den Vedhængen Nationerne vise mod deres gamle Statsforsatninger, under hvilke deres Fædre have oplevet lykkelige Tider, og — skjøndt disse Forsatninger aldeles ikke svare til den nærværende Tids Fordringer — kunne de dog ikke med Ligegyldighed forlade dem, eller med utaknemmelig Haand støde dem omkuld. Man fejler derfor ikke i at antage, at, hvor en heel Nation vælger sig et andet Statsystem, der vare Manglerne ved det gamle utaalelige og Byrderne uudholdelige.

Kjøbenhavns Børs, d. 15 Februari 1828.

		à
Hamburg 2 M. —		
à vista	220	
Species	221	
Specier solgtes til		
13 Rbm. 4 ß.		
Bank-Disconto	4 pCt.	
Norske Speciescedler		
pr. 100 Specier	156	156½ Rbd. Sdl.
Svenske Sedler		
pr. Rdlr. Rigsgjeld	50½	51 Rbß. Teg. n.
4 pC. Rgl. Oblig. (u. R.)	85	85½ Rbd. Sedl.
Dito Dito	77¼	77½ i Banco.
Nationalbank Obligationer		
(af Laanet 4 Febr. 1820)	102½	102¾ Rbd. r. S.
Dito Dito	113¼	113½ Sedler.
4 pC. uopsigel. Rigsbkobl.		
Renter pr. 6 Januar	98	98½ Rbd. r. S.
6 pC. norsk Laan		
ved Hambro & Søn	106	106½ i Banco.
4 pC. Dito nye	98¼	— i Banco.
Asiatiske Comp. Actier	—	— i Sedler.
3 pC. nye danske Oblig.	58½	58¾ R. Sterl.
1 R. Sterl. beregnet til	14 Rmk.	

